

COVID-19 KILAVUZ ÖZETLERİ

Ayrıntılar ve referanslar için kılavuzun orijinaline www.fip.org/coronavirus adresinden ulaşabilirsiniz. Bu belge saygın kuruluşların mevcut kanıt ve tavsiyelerine dayanmaktadır ve yeni bilgiler ortaya çıktıkça güncellenecektir.

26 Mart 2020

Türkçe çeviri:

İÇİNDEKİLER

● Bulaşma yolları ve inkübasyon süresi	3
● Eczane faaliyetleri: Hizmet sürekliliğini ve herkes için güvenliliği temin etmek	4
● Serbest eczane prosedürleri	6
● Eczanede acil durum planları	8
● Karantina ve sevk	9
● Temizlik ve dezenfeksiyon yönetimi	10
● Tedavi kılavuzu ve stoklanması gereken ilaçlar	11
● Maske kullanımı	13
● Eczaneye gelenler için uyarılar	14

COVID-19 KILAVUZU Özet #1

Bulaşma yolları ve inkübasyon süresi

COVID-19 aşağıdaki yollarla bulaşabilir:

1. COVID-19, çoğu zaman insanlar arası yakın temasla yayılır.
2. İnsandan insana bulaşma çoğunlukla enfekte olmuş birinin konuşması, öksürmesi veya hapşırması esnasında ortaya çıkan solunum damlacıkları yoluyla oluşur.
3. Bu damlacıklar enfekte olmuş kişinin etrafındaki kişilerin ağız, burun veya gözlerine gelebilir, hatta ciğerlerine kadar ulaşabilir.
4. Üzerinde virüs bulunan yüzey veya nesneye dokunduktan sonra ağıza, buruna veya göze dokunarak da virüs bulaşabilir.
5. Hastalar herhangi bir belirti olmadan, semptom(lar) görülürken veya semptom(lar) öncesinde bile hastalığı bulaştırabilirler.
6. Damlacık (aerosol) üretilen süreç veya destek tedavilerinin yürütüldüğü ortamlarda hava yoluyla bulaşma da olasıdır.
7. Hastalar, semptomların hafiflemesinden iki hafta sonraya kadar virüs bulaştırabilirler.
8. Hamilelerde intrauterin veya perinatal bulaşma bugüne kadar saptanmamıştır.
9. Emziren kadınlarda anne sütünde virüs tespit edilmemiştir; COVID-19'lu anneler çocuklarını emzirebilir. Güvenli emzirme için emziren anne iyi solunum hijyeni sağlamalı, bebeklerini ten teması olacak şekilde tutmalı, bebekleri ile aynı odada kalmalı, bebeğe dokunmadan önce ve dokunduktan sonra ellerini yıkamalı ve bütün yüzeyleri temiz tutmalıdır.
10. Havalandırma, klima ve ısıtma sistemlerinin kanalları yoluyla dağılan aerosollerin, insanlarda doğrudan SARS-CoV-2 enfeksiyonuna neden olduğuna dair bilimsel bir kanıt yoktur; risk son derece düşük olarak bildirilmektedir.
11. Yeniden enfekte olma olasılığı ile ilgili olarak bağışıklık sisteminin COVID-19'a nasıl yanıt ürettiği henüz anlaşılamamıştır. MERS-CoV salgınında, enfekte olan hastaların iyileştikten kısa bir süre sonra yeniden enfekte olma olasılığı düşük olarak bildirilmektedir. Ancak, COVID-19 hastalarında bağışıklık sisteminin benzer bir koruma sağlayıp sağlayamayacağı henüz bilinmemektedir.
12. Ortalama inkübasyon süresi tahmini 5,1 gündür; bu ortalama değer, DSÖ'nün önerdiği 14 günlük karantina süresinin yerinde olduğunu göstermektedir. Semptom gösteren kişilerin %97,5'inde virüse maruz kaldıktan sonraki 11,5 gün içinde COVID-19 testi pozitif sonuç vermektedir.

Türkçe çeviri:

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #2

Eczane faaliyetleri:

Hizmet sürekliliğini ve herkes için güvenliliği temin etmek

Eczacı

Mesul müdür eczacının eczanede bulunmaması ve rolünü yerine getirememesi durumunda, eczane personeli olan veya olmayan ikinci bir eczacı tarafından görev üstlenilebilir.

Eczane ekibi

Eczanede kontaminasyon riskini en aza indiren eczane faaliyetlerinin sürekliliğini sağlayacak önlemler alınmalıdır. Ekibin vardiyalara bölünmesi (örneğin, sabah bir ve öğleden sonra bir kişi), çalışanlar arasında güvenli mesafe bırakılacak şekilde eczanenin yeniden organize edilmesi, dezenfeksiyon prosedür ve programının oluşturulması alınacak önlemlerden bazılarıdır.

Eczane personeli içinde doğrulanan bir COVID-19 vakası mevcut ise o personel ile yakın temasta olan diğer eczane personeli (örneğin, onunla aynı vardiyada çalışan) enfeksiyon ihtimaline karşı izlenmeli ve gerekirse yerel halk sağlığı tavsiyeleri doğrultusunda karantinaya alınmalıdır. Bir personelin karantinaya alınması durumunda eczane çalışma programı ve çalışma saatleri de dahil olmak üzere eczane faaliyetleri yeniden uyarlanmalıdır.

Açılış saatleri

Bir eczanenin COVID-19 nedeniyle personelin bulunmaması yüzünden normal çalışma saatlerini karşılayamaması durumunda, yeni çalışma saatleri eczanenin dışında görünür bir yerde halka bildirilmelidir. (en. Ülkemizde ilgi düzenlemeler bağlı bulunan Eczacı Odası ve İl Sağlık Müdürlüğü ile iletişim halinde yürütülmektedir.)

Eczanede sunulan hizmetler

Belirli bir bölgede (ülkeden ülkeye değişebilen ve özellikle sadece bir eczane bulunan yerleşkelere) ilaç ve sağlık hizmet tedarikinin sürekliliğini sağlamak için çeşitli tedbirlerle hastalarla/müşterilerle temas en aza indirilmelidir.

Eczanede aynı anda bulunabilecek maksimum insan sayısını azaltmak için birçok yöntem uygulanabilir. İnternet üzerinden reçete tekrarı talebi, internet üzerinden reçetelendirme, ilaçların eve teslimi, eczane dışında veya araca teslim ve telefon üzerinden eğitim ve danışmanlık sağlanması bu yöntemlerden bazılarıdır. (en. Mevzuat açısından uygun olan ülkelerde yer alan uygulamalardan bazıları belirtilmiştir.)

Mümkün olduğu durumlarda ayrı bir personel kapıda bekleyerek daha büyük enfeksiyon riski altında olabilecek hastalara triyaj uygulayabilir (seyahat geçmişi, enfekte hastalarla temas geçmişi, semptomları).

Dağıtım alanının önüne veya tezgahın üstüne plastik saydam bir bariyer konulabilir. Eczaneye gelenler ve eczane personeli arasındaki yaklaşık 2 metrelik mesafeyi belirtmek ve hastaları yönlendirmek için yere işaretler yerleştirilmelidir. Eczane personelinin hastaya danışmanlık sağlayabilmek için görev yerinden ayrılması gereken durumlarda, uygun kişisel korunma ekipmanı kullanmaları tavsiye edilmelidir.

İlaç tedariki

Eczelere ilaç tedariki, mümkünse kurye eczaneye (veya en azından eczanenin halka açık olmayan alanlarına) girmeden yapılmalıdır. Ayrıca, depolar tarafından ilaç teslimi için kullanılan kutular, eczane tesislerine alınmadan önce temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

İlaçların eve teslim edilmesi (en.İlgili mevzuatın uygun olduğu ülkelerde)

Özellikle diğer eczanelerin kapatılabileceği küçük yerleşim yerlerinde, hastalara ve halka gerekli ilaç tedarikini sağlamak için açık eczaneler ilaçların eve teslimini organize edebilir. Bu hizmeti sunabilen eczanelerin, özellikle evde karantina veya izolasyonda olabilecek, daha yüksek bir risk grubuna ait olabilecek veya hareket kabiliyeti azalmış hastalar için bunu yapmaları teşvik edilir. Hastanın ilaçlardan en iyi şekilde yararlanmasını temin edebilmek için bu hizmet telefon üzerinden sunulacak hasta takibi hizmeti ile tamamlanmalıdır. İlaçların eve teslimi hizmeti uygun farmasötik bakım sağlanmadan sunulmamalıdır. Dijital sağlık araçları ve eğitim materyalleri de hasta eğitimi ve danışmanlığında kullanılabilir.

Eve teslimat durumunda, teslimattan sorumlu kişi hasta ve hastanın kişisel eşyaları ile doğrudan temastan kaçınmalı ve uygun şekilde korunmalıdır. İlaçlar ve diğer eşyalar hastanın/müşterinin kapısının dışında veya belirtilen başka bir yerde bırakılabilir ve teslimatı yapan kişi, ilaçların hasta veya yetkili kişi tarafından alındığını görecektir. 1-2 metrelik güvenli bir mesafeyi koruyarak hareket etmelidir.

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #3

Serbest eczane prosedürleri

Halka açık alanlar

1. Birden fazla kişinin ürünlere dokunmasını önlemek için eczaneye gelenlerin kendi kendilerine seçebilecekleri ürünlere erişim kısıtlanmalıdır. Bu ürünlere mümkünse yalnızca eczane personeli tarafından erişilmelidir.
2. Hastalara hizmet verilen bütün tezgahlar ve hastaların dokunduğu alanlar düzenli olarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Eczane bekleme alanlarında (broşür, gazete ve dergi gibi) ortak kullanılan eşyaların kullanımına son verilmelidir
3. Eczane içinde yoğunlaşmayı önlemek için eczane içinde bulunan insan sayısı sınırlandırılmalıdır; bunun aşılması durumunda hastalardan/müşterilerden eczane dışında sıralarını beklemeleri istenmelidir. Her durumda, insanlar sıralarını beklerken aralarında 1-2 metre mesafe bırakmalıdır.

Eczane içi tezgâhlar

1. Mümkünse, tezgâh başına veya tezgâhta belli konumlara bir çalışan tahsis edin ve ürün alıp-verme işleminden kaçının. Kalem ve ataç gibi eşyaları ortak kullanmaktan kaçının.
2. Tezgâhın arkasındaki tüm eczane personeli yüz maskesi takmalıdır. Özellikle tezgah üstü plastik kalkanların bulunmadığı durumlarda, maske ile birlikte yüz kalkanı da kullanılabilir.
3. Tezgâh üzerinde sadece gerekli nesneleri bulundurun.
4. Her müşteri/hastadan sonra tezgâhı ve ödeme alanlarını silin ve dezenfekte edin.
5. Her hastaya/müşteriye baktıktan sonra elleri dezenfekte etmek için alkol bazlı bir solüsyon bulundurun. Hastaların dokunduğu eşyalara temas etmekten kaçının.
6. Mevzuatın uygun olduğu ülke ve bölgelerde, hastaları ilaçlarını eczanenin internet sitesinden veya diğer elektronik iletişim yöntemleri kullanarak (yetki alanına bağlı olarak) sipariş etmeye ve evlerine veya iş yerlerine teslim edilmesini istemeye teşvik edin. Yukarıda ifade edildiği gibi bu hizmet sunulacak hasta takibi hizmeti ile tamamlanmalıdır (telefon üzerinden veya telefonla).
7. Sigorta veya sosyal yardım ile belgelere temas etmekten kaçının. Bunun yerine hastadan belgenin resmini çekmesini veya üzerindeki bilgileri sesli okumasını isteyin (mümkün olduğunca).

Sosyal mesafe

1. Herhangi bir zamanda eczaneye giren hasta/müşteri sayısını sınırlayın.
2. Bir hastaya bakarken en az 1 metre (tercihen daha fazla) güvenli bir mesafe belirleyin.
3. Gerekirse bu mesafeye uzanmak üzere, reçeteleri toplamak, ilaçları teslim etmek ve ödemeyi işlemek için bir tepsi kullanılabilir.
4. Hastalara beklerken aralarında en az 1-2 metre güvenli mesafe bırakmalarını tavsiye edin ve nerede durabileceklerini belirtmek için zemin işaret bandı kullanın.

Eczane ziyaretleri

1. Hastalara/müşterilere eczanede uzun süre kalmaktan kaçınmalarını tavsiye edin.
2. Yaşlı veya eş zamanlı hastalıkları olan hastalara varsa eczaneye gelmekten kaçınmalarını tavsiye edin. Reçete tekrarlarının internet veya telefon üzerinden yapılamadığı durumlarda mümkünse bu tür hastanın bir aile üyesinden/evde bakım sağlayıcısından, arkadaşından veya komşusundan eczaneye gitmelerini rica etmeleri yönünde tavsiye verin.

Eczanedeki farmasötik bakım hizmeti için tavsiyeler

1. Hasta başı testler (tansiyon, kolesterol, şeker ölçümü), gebelik testleri veya aşı ve enjekte edilebilir maddelerin (izin verilen her yere) uygulanması ve bir hastayla doğrudan temas

Türkçe çeviri:

gerektiren diğer tüm hizmetlerde yüz kalkanı ile maske, eldiven ve gözlük kullanımı gibi ek koruyucu önlemler alınmalıdır.

2. Önceki maddede bahsedilen hizmetlerin, ekibin sağlığı için risk oluşturmaları durumunda (örneğin, solunum yolu enfeksiyonu semptomları olan hastalar için) kısıtlanması veya kesintiye uğratılması gerekebilir).

Eczane ekibi için tavsiyeler

1. Bağışıklık sistemlerini tehdit eden hastalıklara sahip çalışanlar her zaman maske kullanmalı ve tercihen arka-ofis görevlerini yerine getirmelidir. El hijyeni önlemleri güçlendirilmelidir.
2. Semptom gösteren veya yakın zamanda kesin veya şüpheli pozitif COVID-19 hastaları ile yakın temasta bulunan personel evde kalmalı ve COVID-19 bulaşması ihtimaline karşı test yaptırmalıdır.
3. Çalışanlar önlüklerini daha sık değiştirmelidir.
4. Bilezik, saat ve yüzük gibi aksesuarların takılmasından kaçınılmalıdır.
5. Uzun saçlar veya sakal kullanılan yüz maskelerin verimliliğini düşürebilir.
6. Maske ve/veya gözlük takılıp-çıkarılırken, öncesinde ve sonrasında ellerin hijyeni sağlanmalı, dezenfekte edilmelidir.
7. Çalışma yerleri, klavye ve kapı kolu gibi sürekli olarak temas edilen yüzeyler düzenli olarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Eczanede mevcut bir temizlik protokolü olmalı ve bu protokol uygulanmalıdır.
8. Kişisel korunma ekipmanlarının güvenli kullanımı, kullanım sonrasında bunların atılması ve bertaraf edilme yöntemi personele gösterilmelidir.

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #4

Eczanede acil durum planları

Eczanede aşağıdaki tedbirler göz önünde bulundurulmalıdır:

1. Acil durum planları ve iş akış şemaları geliştirmek
2. Tüm eczane personelinin katıldığı eğitimlerin gerçekleştirilmesi
3. Eczacının ve eczane personelinin sağlık durumuna, stres ve duygu durumlarını da gözeterek odaklanması
4. Eczane personelinin korunması
5. Eczacıların enfeksiyon izleme kapasitelerinin arttırılması
6. Yeterli düzeyde temizlik ve dezenfeksiyon yönetiminin sağlanması
7. Hasta triyajı ve danışmanlık süreçlerinin uygulanması
8. Hasta eğitiminin güçlendirilmesi
9. Enfeksiyon bulaşma yönetiminin güçlendirilmesi
10. Tıbbi atık yönetiminin geliştirilmesi

Tüm eczane ekibinin aşağıdaki konularda eğitim alması önerilir:

- COVID-19, özellikle belirtileri, kuluçka (inkübasyon) süresi ve bulaşma şekli hakkında teknik ve bilimsel bilgiler
- Etkilenen bölgeler hakkında epidemiyolojik bilgiler
- Dezenfektanlar, uygun el hijyeni ve kişisel korunma ekipmanlarının kullanımı hakkında bilgiler de dahil olmak üzere önleme tedbirleri hakkında bilgi;
- Her eczanenin uygulaması gereken stratejiler de dahil olmak üzere şüpheli bir vakada nasıl ilerleneceği hakkında bilgiler
- Müdahaleyi destekleyecek materyaller (bilgilendirme broşürleri, müdahale akış şemaları ve doğru bilgi bulunan internet siteleri)

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #5

Karantina ve sevk

1. Ulusal, bölgesel ve yerel sağlık kurumlarının, şüpheli olgular için geliştirdiği sevk ve karantina protokollerindeki prosedürlere aşına olun; bu prosedürleri takip edin ve uygulamalarına destek olun.
2. Mümkünse şüpheli vakayı eczanede bulunan ayrı bir odada karantinaya almalı ve hemen yetkililere veya COVID-19 yardım hattına haber vermelidir.
3. Eczanede bulunan karantina odasının ideal olarak ayrı bir lavabosu olmalı, ayrıca olası kontaminasyonu önlemek ve dekontaminasyonu kolaylaştırmak için hastanın bekleme esnasında konforu için gerekli ama olabildiğince az sayıda eşya olmalıdır.
4. Karantinadaki hastadan tıbbi maske takması istenmeli.
5. Karantina sırasında sadece bir eczane personeli uygun kişisel korunma ekipmanları (maske, önlük, eldiven) kullanarak hasta ile ilgilenmelidir.
6. Şüpheli olgu ilgili sağlık sistemine veya karantina için evine nakil edildikten sonra hastanın karantinaya alındığı oda ve lavabo gibi kontamine olması muhtemel diğer bölgeler temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #6

Temizlik ve dezenfeksiyon yönetimi

SARS-CoV-2'nin farklı yüzey ve damlacıklarda kalma süresi

COVID-19'a neden olan virüsün, yüzeylerde ne kadar süreyle kalabildiği henüz tam olarak bilinmemekteyse de diğer korona virüsü türlerine benzediği düşünülmektedir; bu konuda yapılan bir çalışma, korona virüsünün yüzeylerde 2 saat ile 9 gün arasında kalabildiğini göstermektedir.

Hastanede sıklıkla kullanılanlar dâhil birçok dezenfektan COVID-19 gibi zarflı virüslere karşı etkilidir. DSÖ şunların kullanılmasını önermektedir:

- Termometre gibi yeniden ve sıkça kullanılan, küçük yüzey alanlı malzemelerin dezenfeksiyonu için %70 (h/h) etil alkol
- Yüzey dezenfeksiyonu için %0,5 (=5000 ppm) sodyum hipoklorit.

Sık kontamine olan nesneler için dezenfeksiyon yöntemleri

SARS-CoV-2 şunlara karşı duyarlıdır:

- Ultraviyole ışınlar
- Sıcaklık (30 dakika boyunca 56°C)
- Dezenfektanlar (bir dakika boyunca):
 - Eter
 - Etanol (%62-75)
 - Hidrojen peroksit %0,5
 - Sodyum hipoklorit %0,1
 - Klor içeren diğer dezenfektanlar
 - Perasetik asit
 - Kloroform
 - (Klorheksidin SARS-CoV-2'yi etkili bir biçimde inaktive edememektedir)

Tavsiye edilen uygulama biçimi

Eller: Su ve sabun, alkol içeren ve çabuk kuruyan el dezenfektanları, klor içeren dezenfektanlar, hidrojen peroksit

Cilt: %0,5 iyot bazlı dezenfektan, hidrojen peroksit

Mukoza: %0,05 iyot bazlı dezenfektan

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #7

Tedavi kılavuzu ve stoklanması gereken ilaçlar

1. COVID-19 için henüz bir ilaç veya aşı geliştirilmemiştir ve hiçbir aşı veya tedavi için güvenlik ve etkililik testleri henüz uygulanmamıştır.
2. Şu an için genellikle antiviral tedavinin yanı sıra hastanın klinik durumuna göre semptomatik ve destekleyici bakım uygulanmaktadır. Destekleyici tedavi oksijen tedavisini, hastanın solunumunu sağlamayı, hidrasyonu, ateş ve ağrı yönetimini içermektedir; hastanın ilave bir bakteriyel enfeksiyonun olması durumunda, antibiyotik tedavisini içermektedir.
3. DSÖ, klinik deney kapsamında olmadıkça aşağıdaki ilaçların COVID-19 tedavi veya profilaksisinde (korunmada) kullanımını önermemektedir. Çin sağlık yetkilileri tarafından önerilen tanı ve tedavi planına göre tedavi için test edilen antiviraller çoğunlukla α -interferon (aerosol inhalasyon tedavisi), lopinavir/ritonavir, ribavirin, klorokin fosfat, umifenovir ve diğerleri. Yetkililer halihazırda tavsiye edilen deneysel ilaçların etkinliğinin, klinik uygulamalarda daha fazla değerlendirilmesi gerektiğini önermektedir.
 - Klorokin ve hidroksiklorokin ($\pm$ azitromisin)
 - Aşağıdakiler de dahil olmak üzere antiviraller:
 - Lopinavir/ritonavir
 - Remdesivir
 - Umifenovir
 - Favipiravir
 - Aşağıdakiler de dahil olmak üzere immünomodülatörler:
 - Tocilizumab
 - İnterferon-beta-1a
 - İyileşmekte olan hastalardan sağlanan plazma tedavisi

Yukarıdaki ilaçları kullanmak için yeterli düzeyde kanıt mevcut değildir.

4. Birleşik Krallık'ta devam eden RECOVERY çalışmasının sonuçlarına göre, deksametazon ciddi COVID-19 hastalarında ölüm oranlarını önemli derecede azaltmıştır. Hastaların, 10 gün boyunca ağız veya damar yoluyla günde bir doz 6 mg deksametazon tedavisi aldıkları rapor edilmiştir.
5. İbuprofen dahil steroidal olmayan anti-inflamatuar ilaçların kullanımı ve enfeksiyon riskinin ve hastalığın şiddetinin artması arasında, doğrudan bir ilişki olduğuna ait kesin bilimsel bir kanıt yoktur. Bununla birlikte, mümkünse COVID-19 hastalarında baş ağrısı ve ateş yönetimi için parasetamol/asetaminofen gibi diğer ilaçlar da düşünülebilir.

Hastalar ateş ve baş ağrısı gibi COVID-19 semptomlarının öz-yönetimi için parasetamol veya ibuprofen alabilirler; ancak, bu kullanım için soruları varsa veya semptomları kötüleşirse, yerel tavsiyeleri takip etmelidirler.

6. Benzer şekilde, anjiyotensin dönüştürücü enzim (ACE) inhibitörleri (ACEi) veya anjiyotensin reseptör blokörleri (ARB) ile tedavinin, COVID-19 ile enfekte olmaları durumunda bireyleri olumsuz sonuçlara yatkın hale gelebileceği iddiasını destekleyen hiçbir kanıt yoktur; hekimleri tarafından özellikle kullanımın durdurulması tavsiye edilmedikçe, hastalar bu ilaçları almaya devam etmelidir.
7. Kortikosteroidler rutin olarak önerilmemektedir ve başka nedenlerle (örn., Sepsiste Sağkalım Kampanyası Kılavuzuna göre KOAH alevlenmesi, refrakter septik şok) hasta endike değilse, MERS-CoV hastalarında gözlemlendiği gibi viral replikasyonun uzaması potansiyeli nedeniyle kullanımından kaçınılmalıdır.
8. Pnömonokok aşısı ve haemophilus influenzae Tip b aşısı gibi pnömoni aşıları COVID-19'a karşı koruma sağlamamaktadır.

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #8

Maske kullanımı

ECZANE PERSONELİ İÇİN TAVSİYELER

1. Her bir eczane personeli, hastalıktan korunmak ve eczane personelinin enfekte olması durumunda virüsün yayılmasını engellemek için maske kullanmalıdır.
2. Yaptıkları işe ve kişisel durumlarına bağlı olarak eczane personelinin maske, önlük ve yüz kalkanı veya gözlük kullanmaları gerekebilir.
3. Yalnızca maske kullanımı yeterli düzeyde bir koruma sağlayabilmek için yeterli değildir, el ve yüz hijyeni tedbirleri de mutlaka uygulanmalıdır.
4. Enfekte bir insanın konuşması, öksürmesi veya hapsürmesi sırasında oluşabilen solunum damlacıkları yoluyla hastalığın yayılmasının önüne geçmek için hastalarla ve insanlarla 1-2 metre mesafe bırakılmalıdır.
5. Hastaların veya insanların dokunduğu veya dokunabileceği yüzeyler dezenfekte edilmelidir.
6. Eczanede solunum cihazı bulundurulması genel olarak gerekli değildir; solunum cihazı ancak aerosol üreten süreçlerin yönetiminin parçası olan sağlık birimleri için gereklidir.
7. Kısa veya bağlanmış saç, kısa sakal ve kol saati ve mücevher kullanımı ile makyaj yapmaktan kaçınmak maskelerin, solunum cihazlarının ve gözlüklerin daha etkili kullanımını sağlayarak enfeksiyonun önlenmesine katkıda bulunur.
8. Aerosol üreten süreçlerin gerçekleştirildiği bakım ortamlarında (örn., COVID-19 yoğun bakım ve yarı yoğun bakım üniteleri), çalışan eczane personeli belirli standartları olan bir maske kullanmalıdır (N95, FFP2 veya FFP3 standardında).

HALK İÇİN TAVSİYELER

Aşağıdaki durumlarda halkın maske kullanması önerilmektedir:

1. COVID-19 enfeksiyonu olduğundan şüphelenilen bir kişiye bakılıyorsa.
2. Öksürük, hapsürme ve ateş gibi semptomları varsa.
3. Yaşlılar (özellikle 65 yaş üzeri) ve altta yatan sağlık sorunları olan kişiler dahil olmak üzere daha yüksek risk grubundakiler, halka açık yerlerde veya başkalarının yanındayken.
4. Karantınadayken herhangi bir nedenle evden ayrılmaları gerekiyorsa, potansiyel asemptomatik veya semptomatik bulaşmayı önlemek için (yani, onaylanmış veya potansiyel olarak pozitif bir COVID-19 vakası ile temasın ardından önleyici izolasyondayken).

Maske kullanımı yalnızca uygun alkol bazlı el yıkama maddeleri veya sabun ve su ile sık sık el temizliği ile birlikte etkilidir.

MASKE NASIL TAKILIR, KULLANILIR, ÇIKARILIR VE ATILIR?

1. Maskeye dokunmadan önce, ellerinizi alkol bazlı el ovma maddeleri veya sabun ve su ile temizleyin.
2. Maskeyi takmadan önce yırtık ve delik olup olmadığına bakın.
3. Hangi tarafın üst taraf (metal şeridin olduğu yerde) olduğunu görmek için döndürün.
4. Maskenin doğru tarafının dışarıya baktığından emin olun (renkli taraf).
5. Maskeyi yüzünüze yerleştirin. Maskenin metal şeridini veya sert kenarını, burnunuzun şeklini alacak biçimde sıkıştırın.
6. Maskenin ağızınızı ve çenenizi kapattığından emin olun.
7. Kullandıktan sonra maskeyi çıkarın; maskenin kontamine olma potansiyeline sahip yüzeylerine dokunmamak için maskeyi yüzünüzden ve kıyafetlerinizden uzak tutarken kulakların arkasındaki lastikleri çıkarın.
8. Kullanımdan hemen sonra maskeyi kapalı bir kutuya atın.
9. Maskeye dokunduktan veya attıktan sonra el hijyeni sağlayın. Alkol bazlı el ovma maddeleri kullanın veya gözle görülür şekilde kirlenmişse ellerinizi su ve sabunla yıkayın.

COVID-19 KILAVUZU ÖZET #9

Eczaneye gelenler için uyarılar

1. Eczaneye girdiğinizde ellerinizi dezenfekte edin.
2. Diğer hastalarla ve eczane personeli ile aranızda 1-2 metre mesafe bırakın.
3. Zemin işaret bantlarının dışına çıkmayın.
4. Öksürürken ve hapşırırken ağzınızı ve burnunuzu bir peçete veya kolunuz ile kapatın. Peçete kullandıysanız hemen çöpe atın.
5. Eczane içinde/dışında el sıkışmaktan kaçının.
6. Reçetelerinizi önceden hazırlayın.
7. Eczanede bulunabilecek maksimum insan sayısı sınırına saygı gösterin.

Ayrıntılar ve referanslar için kılavuzun orijinaline www.fip.org/coronavirus adresinden ulaşabilirsiniz. Bu belge saygın kuruluşların mevcut kanıt ve tavsiyelerine dayanmaktadır ve yeni bilgiler ortaya çıktıkça güncellenecektir.
14 Temmuz 2020

Türkçe çeviri:

